

i spenst Ret, hvor, som tidligere berørt, en Forordning af 1798 har — dog med visse Substrænkninger — foreskrevet en tolv Maaneders Præscription for Selvskyldnerkautionsforpligtelser. I det ovenomtalte norske Kommissionsudkast af 1847 var ligeledes optaget særlige Bestemmelser om kort Forældelse af Kautionsfordringer.

En Undtagelse fra Reglen om, at Kautionsfordringer forældes i tre Aar, er anset nødvendig, for saa vidt angaar Krav ifølge Kautioner, som indgaaes for offentlige eller private Oppebørselsbetjente i Anledning af deres Stilling som saadanne. For saa vidt nemlig i et saadant Forhold Kravet paa Kautionisten maatte være, at anse som forfaldet allerede i det Øjeblik, Ansvar er paadraget Hoveddebitor, ikke først naar Ansvar er blevet konstateret eller der i alt Fald har været Lejlighed til at konstatere det, vilde Anvendelse af tre Aars Forældelsen i dette Forhold medføre, at Kravet paa Kautionisten i Anledning af et indtraadt Ansvar efter Omstændighederne kunde falde bort som forældet, inden der havde været nogen Lejlighed til at gøre det gældende.

Om Udgangspunktet for Beregningen af tre Aars Fristen ved Kautionsforpligtelser bliver det nødvendigt at give nogle særlige Regler, som ville blive omtalte nedenfor under § 5. I Forbindelse hermed bliver det nødvendigt i visse Kombinationer at lade ti (eller thyve) Aars Forældelsen finde konkurrerende Anvendelse paa Kautionisters Forpligtelse; se herom ligeledes nedenfor.

Hvad dernæst angaar Kautionisters og andre solidariske Skyldneres Regresfordringer paa deres Medforpligtede, saa maa det for det første, naar Hovedkreditors Fordring paa Kautionisten skal forældes i tre Aar fra Forfaldstid, allerede ligge i Konsekvensen heraf, at den samme Frist maa komme til at gælde for en Kautionists Regreskrav paa enhver af hans Medforlovende. Men det vil formentlig være naturligt, at en tilsvarende Frist ligeledes kommer til Anvendelse paa Kautionistens Regreskrav paa Hoveddebitor, — et Krav, som han har en naturlig Fordring til at fremsætte uden noget Ophold. Til Dels tilsvarende Grunde, som der er til i Kautionsforhold at opstille en kort Forældelsesfrist, gøre sig dernæst ogsaa gældende ved andre solidariske Skyldforhold. Vel vil der her ikke kunne være Tale om at gøre tre Aars Forældelsen anvendelig overfor Hovedkreditor, der fornuftigvis ikke kan stilles ringere, fordi han har flere Skyldnere, end om han kun havde haft en enkelt Debitor; men derimod vil der formentlig være al Grund

til at lade den komme til Anvendelse paa de flere Skyldneres indbyrdes Regreskrav. I Anvendelsen vilde det uundgaeligt komme til at stille sig som en Anomali, om den Frist, der gælder i Kautionsforhold, ikke ogsaa kom til Anvendelse her. — Reglen om, at Regreskravene forældes i tre Aar fra Indfrielsen, maa dog naturligt blive at undergive det Forbehold, at hvis Regresfordringshaveren ved at indfri er indtraadt i en andens Fordring, for hvilken en Frist gjaaldt, der først vilde udløbe ved et senere Tidspunkt, maa Katala ogsaa staa Regresfordringshaveren aaben indtil dette sidstnævnte Tidspunkt.

Medens det norske Komiteudkast ligesom Lovforslaget har gjort tre Aars Forældelsen anvendelig paa Kautionsfordringer (Udfastets § 6), er der derimod i Udfastet ikke givet den Anvendelse — udover, hvad der bliver en nødvendig Følge af, at den gælder for enhver Kautionsfordring — paa de usomhandlede Regreskrav; for disses Vedkommende opstiller Udfastet en særlig Ordning, der skal blive omtalt længere nedenfor (Sp. 2359), og ifølge hvilken de ville komme til at falde bort i endnu kortere Tid end efter Lovforslaget.

Under Nr. 5 er der endelig givet den korte Forældelse Anvendelse paa Fordring, som udenfor Tilfælde af Swig hæves paa Tilbagebetaling af, hvad nogen har ydet i urigtig Forudsætning om, at Forpligtelse hertil paalaa ham, eller i Forventning af Nødhjælp, som er udebleven.* Ustøreligheden af en kort Forældelse for *condictio indebiti* er allerede i sin Tid paapeget af Ørsted*). Ulemperne ved Manglen af en saadan, have i særlig Grad ladet sig føle ved Krav paa Statsklassen paa Tilbagebetaling af Skatte- eller Afgiftsbeløb, som med Urette ere oppebaarne. For Krav af denne sidstnævnte Art findes der ogsaa hyppigt i andre Landes Lovgivninger foreskrevet korte Forældelsesfrister; dette er bl. a. Tilfældet i Sverige. I flere Lovgivninger findes dog ogsaa saadanne foreskrevne for enkelte andre Tilfælde af *condictio indebiti*, som af en eller anden Grund særligt have tiltrukket sig Opmærksomheden. I Virkeligheden synes imidlertid de samme Grunde, som tale for en kort Forældelse af *condictio indebiti* i saadanne enkelte Anvendelser, at gøre sig gældende ogsaa i andre Tilfælde, og nogen Betænte-

*) Juridisk Tidsskrift XIV, 2. S. 248.